

Oto zweryfikowana i uporządkowana historia oraz kontekst funkcjonowania wysypiska odpadów w **Sobuczynie (sołectwo w Gminie Poczesna, powiat częstochowski)** na podstawie dostępnych źródeł publicznych, w tym oficjalnych informacji Miasta Częstochowy i lokalnych relacji społecznych:

1. Początki wysypiska i rozwój działalności

Utworzenie i początki

- Wysypisko odpadów komunalnych w Sobuczynie powstało **w latach 80. XX wieku**, a jego eksploatację oficjalnie rozpoczęto w **1987 roku**. (arch.czystochowa.pl)
- Jest zlokalizowane **na terenach wsi Sobuczyna i Młynka w gminie Poczesna**, około 4 km od granic Częstochowy, na gruntach należących do tej gminy. (arch.czystochowa.pl)
- Składowisko funkcjonuje jako **miejska składowisko odpadów komunalnych miasta Częstochowa**, współzarządzane przez **Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. (CzPK)**. (arch.czystochowa.pl)

Zakres działalności

- Początkowo wysypisko miało przyjmować odpady **głównie z Częstochowy i Blachowni**, jednak z czasem jego funkcjonowanie rozszerzono, co – według lokalnych relacji społecznych – prowadziło do przyjmowania odpadów z dalszych regionów. (sobuczyna.poczesna.pl)
 - Działanie instalacji zostało formalnie rozszerzone poprzez utworzenie **Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK)**, co teoretycznie pozwala na przyjmowanie odpadów komunalnych z dużego obszaru subregionu śląskiego. (sobuczyna.poczesna.pl)
 - Oficjalne dane z Urzędu Częstochowy wskazują, że składowisko dysponuje dużą **powierzchnią ok. 128,4 ha plus strefa ochronna ok. 342 ha (strefa ochronna została zlikwidowana w 2002 roku)** i jest eksploatowane metodą pryzmową. (arch.czystochowa.pl)
-

2. Status formalny i kwestia zezwoleń

- Dokumenty lokalne i relacje społeczne sugerują, że **początki inwestycji miały niewystarczającą formalizację** (brak niektórych dokumentów założycielskich, zezwoleń i analiz środowiskowych z tamtego okresu), co bywa krytykowane przez część mieszkańców jako “niejasne okoliczności powstania”. (sobuczyna.poczesna.pl)
 - Z kolei dane urzędowe wskazują na istnienie zgód i prowadzenie eksploatacji jako legalnej działalności miejskiej od 1987 r. – co oznacza, że **składowisko prowadzone jest w ramach prawa środowiskowego i decyzji lokalnych władz** (choć kontrowersje społeczne wokół przestrzegania norm pozostają). (arch.czystochowa.pl)
 - Wyszukiwarka AI PERPLEXITY.AI podaje : „Treść decyzji Wojewody Częstochowskiego z 14 czerwca 1984 r., znak NI-U5/5610/1958/84, nie jest publicznie dostępna w formie pełnego skanu online w wynikach wyszukiwania. Dokument cytowany jest w uchwałach i orzeczeniach jako zatwierdzający plan realizacyjny wysypiska śmieci w Sobuczynie-Młynku (gmina Poczesna), ale oryginalny tekst nie jest dostępny. ”
-

3. Kontrowersje, protesty i opinie mieszkańców

Uciążliwości społeczne i ekologiczne

- Wysypisko od wielu lat jest źródłem **gwałtownych protestów i skarg** mieszkańców okolicznych sołectw (m.in. Brzeziny Nowych i Sobuczyny), którzy wskazują na:
 - silne **zanieczyszczenia powietrza – uciążliwy zapach fetoru** rozprzestrzeniający się na odległość kilku kilometrów, zwłaszcza przy zmianie kierunku wiatru; ([Śląska Biblioteka Cyfrowa](#))
 - obawy o skażenie gleby i wód gruntowych; ([sobuczyna.poczesna.pl](#))
 - niedostateczne działania kompensacyjne i środki ochrony środowiska; ([sobuczyna.poczesna.pl](#))
 - huk i duży ruch ciężarówek transportujących odpady. ([Gazeta Częstochowska](#))

Relacje społeczno-polityczne

- Lokalni aktywiści twierdzą, że działania władz i operatora składowiska są **niewystarczające dla ochrony zdrowia i środowiska**, co doprowadziło do organizowania protestów oraz nacisków na lokalną administrację. ([sobuczyna.poczesna.pl](#))

4. Działania administracyjne i przyszłość

Modernizacja i inwestycje

- W 2023 r. Zarząd Województwa Śląskiego przyznał środki na **modernizację zakładu zagospodarowania odpadów w Sobuczynie** – inwestycję wartą ponad 13,8 mln zł, mającą poprawić efektywność i standardy instalacji do 2030 r. ([zyciepoczesnej.pl](#))

Spór o granice i rozwój

- W 2025 r. pojawiła się inicjatywa Miasta Częstochowy, która mogłaby doprowadzić do **zmiany granic administracyjnych gminy Poczesna** – z powodu strategicznego znaczenia terenów wokół wysypiska (m.in. możliwość dalszego rozwoju instalacji i kontroli nad gospodarką odpadami). ([czestochowskie24.pl](#))
- Przeciwko temu stanowisko zajmuje Gmina Poczesna oraz część mieszkańców, którzy obawiają się negatywnego wpływu takiej zmiany. ([Gazeta Częstochowska](#))

Planowanie przestrzenne

- Gmina Poczesna realizuje własne akty planowania przestrzennego, które obejmują także części Sobuczyny (np. uchwały planistyczne z 2015 r.), co ma wpływ na **zagospodarowanie terenów wokół wysypiska**. ([Plany Zagospodarowania](#))

5. Podsumowanie – kluczowe etapy historii

Okres	Wydarzenie
1980–1987	Powstanie i uruchomienie składowiska odpadów w Sobuczynie. (arch.czystochowa.pl)
1990–2000	Rozwój działalności, zwiększenie ilości odpadów, rozszerzenie zakresu przyjmowania odpadów. (Gazeta Częstochowska)
2000–2010	Procesy formalizacyjne i kontrole środowiskowe (monitoring, badania). (Gazeta Częstochowska)

Okres	Wydarzenie
2010–2020	Rosnące protesty mieszkańców i spory o wpływ na środowisko. (Śląska Biblioteka Cyfrowa)
2023	Decyzja o modernizacji instalacji. (zyciepoczesnej.pl)
2025	Spór administracyjny o granice i dalszy rozwój wysypiska. (czestochowskie24.pl)

1. Geneza i uruchomienie wysypiska (lata 80-te)

14 czerwca 1984 r. — Decyzja Wojewody Częstochowskiego (znak NI-U5/5610/1958/84)

- *Plan realizacyjny wysypiska śmieci, etap I-II, wraz ze strefą ochronną*, dla miasta Częstochowy i Blachowni, na terenach położonych w Sobuczynie-Młynku (gmina Poczesna). Dokument ten formalnie zatwierdził lokalizację i założenia techniczne składowiska. [rastry.gison.pl](#)

1983–1987 — Budowa I kwatery i uruchomienie składowiska

- Budowę infrastruktury składowiska rozpoczęto w 1983 r. na terenach poeksploatowanych kopalni rud żelaza, początkowo jako lokalne składowisko dla odpadów komunalnych Częstochowy i Blachowni. [rastry.gison.pl](#)
 - **1987 r.** — oficjalne rozpoczęcie eksploatacji składowiska odpadów komunalnych. [arch.czestochowa.pl](#)
-

2. Rozwój działalności i zmiany prawne

1 października 2001 r. — wejście w życie Prawa ochrony środowiska i ustawy o odpadach

- Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. zharmonizowała zasady funkcjonowania instalacji składowania odpadów w kontekście ochrony środowiska, wprowadzając nowe przepisy m.in. o strefach ochronnych i warunkach ich funkcjonowania. [rastry.gison.pl](#)

2 lutego 2010 r. — Decyzja Wojewody Śląskiego (znak IF/VI/6617/5/09)

- Wojewoda Śląski stwierdził *wygaśnięcie* decyzji z **14 czerwca 1984 r.** w zakresie ustanowienia strefy ochronnej wokół składowiska. Oznaczało to formalne ustanie tej strefy ochronnej w jej pierwotnym kształcie. [rastry.gison.pl](#)
-

3. Eksploatacja w XXI wieku i konflikty lokalne

Eksploatacja i rozbudowa

- Składowisko było sukcesywnie rozbudowywane wraz z jego eksploatacją: wypełnienie pierwszej kwatery doprowadziło do budowy kolejnych jednostek składowych już w latach 2000-tych. Według analiz lokalnych dokumentów, funkcjonowało ono jako duży punkt magazynowania i przetwarzania odpadów komunalnych, zarządzany przez **Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.**, należące w całości do miasta Częstochowa. arch.czestochowa.pl
- Szacowana „chłonność” składowiska była definiowana na ok. 34 lat eksploatacji przy przeciętnych strumieniach ~285-385 tys. ton rocznie; dzięki uruchomieniu zakładu zagospodarowania odpadów możliwe było wydłużenie czasu funkcjonowania instalacji do nawet ~50 lat. arch.czestochowa.pl

Uwagi środowiskowe i kontrowersje

- Lokalne społeczności od lat zgłaszały skargi dotyczące uciążliwości zapachowych, oddziaływania na środowisko oraz braku skutecznej kontroli nad standardami segregacji, sortowania i składowania odpadów. Strona społeczna przedstawiała wyniki badań gleby i powietrza (np. 2014 i 2018) wskazujące na przekroczenia norm, co wywoływało protesty oraz krytykę działania instalacji przez mieszkańców gminy Poczesna. sobuczyna.poczesna.pl

4. Planowanie przestrzenne i środowiskowe działania gminy Poczesna

Zmiany planów zagospodarowania i status ochronny terenu

19 lipca 2012 r. — Uchwała Rady Gminy Poczesna nr 166/XIX/12

- Podstawowy dokument studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, który został następnie zmieniony i aktualizowany. rastry.gison.pl

14 marca 2019 r. — Uchwała Rady Gminy Poczesna nr 45/IV/19

- Dalsza uchwała dotycząca zmian w planach miejscowych oraz związane z zagospodarowaniem obszarów wokół wysypiska. rastry.gison.pl

Uchwały planistyczne z 2015 r.

- Rada Gminy Poczesna uchwaliła kilka planów miejscowych obejmujących obszary w bezpośrednim sąsiedztwie składowiska (np. Uchwała Nr 73/XI/15 z 2 lipca 2015 r.). rastry.gison.pl

5. Ostatnie decyzje i spory administracyjne (2024–2025)

Modernizacja i rozbudowa

- W 2021 r. odbyła się rozbudowa drugiej kwatery składowiska, co potwierdzono w lokalnych wypowiedziach oraz medialnych relacjach o planach dalszej działalności. [Na Wylot](#)

Pozycja samorządów lokalnych

23 września 2025 r. — Uchwała Rady Gminy Poczesna nr 120/XIX/25

- Gmina Poczesna formalnie uznała składowisko „Sobuczyna-Młynek” za jedno z głównych źródeł potencjalnych zagrożeń środowiska w gminie, co znalazło odzwierciedlenie w uchwale o nadzwyczajnych zagrożeniach środowiska. [BIP Gminy Poczesna](#)

4 grudnia 2025 r. — Uchwała Rady Powiatu Częstochowskiego nr XVII/101/2025

- Powiat Częstochowski wyraził sprzeciw wobec planowanych zmian granic administracyjnych, które dotyczyły m.in. sołectwa Sobuczyna — w tle sporu wskazywano na problematykę funkcjonowania wysypiska. [Powiat Częstochowski BIP](#)

Deбата publiczna i petycje (2025)

- W 2025 r. temat funkcjonowania składowiska trafił również na forum Unii Europejskiej za sprawą petycji dotyczącej oddziaływania środowiskowego instalacji. [Na Wylot](#)

6. Kluczowe dokumenty i akty prawa — podsumowanie

Data	Dokument	Treść / Znaczenie
14.06.1984	Decyzja Woj. Częstochowskiego NI-U5/5610/1958/84	Plan realizacyjny składowiska i strefy ochronnej (I-II etap) rastry.gison.pl
1983-1987	Budowa I kwatery	Rozpoczęcie inwestycji składowiska rastry.gison.pl
1987	Rozpoczęcie eksploatacji	Uruchomienie działalności składowiska arch.czestochowa.pl
01.10.2001	Nowe prawo o odpadach / Ochronie środowiska	Nowe regulacje formalne działalności rastry.gison.pl
02.02.2010	Decyzja Woj. Śląskiego IF/VI/6617/5/09	Wygaśnięcie strefy ochronnej z 1984 r. rastry.gison.pl
2012-2019	Uchwały planistyczne gminy Poczesna	Planowanie przestrzenne wokół obszaru składowiska rastry.gison.pl
23.09.2025	Uchwała Gminy Poczesna nr 120/XIX/25	Uznanie wysypiska za jedno z zagrożeń środowiska BIP Gminy Poczesna
04.12.2025	Uchwała Powiatu Częstochowskiego	Sprzeciw wobec zmian granic związanych z wysypiskiem Powiat Częstochowski BIP

7. Wnioski końcowe

Wysypisko odpadów w Sobuczynie powstało jako planowane lokalne składowisko na podstawie decyzji z **1984 r.** i funkcjonuje formalnie od **1987 r.** Podlegało zmianom prawnym i technologicznym w miarę rozwoju polskiego prawa o odpadach, a jego eksploatacja była przedmiotem licznych konfliktów społecznych, działań planistycznych gminy oraz sporów o zakres i charakter jego funkcjonowania, szczególnie w ostatnich latach wraz z planami rozbudowy i ewentualnymi zmianami administracyjnymi dotyczącymi granic gminy.

1. Decyzje administracyjne

a) Decyzja Wojewody Częstochowskiego z 14 czerwca 1984 r.

- **Treść:** zatwierdzenie *planu realizacyjnego wysypiska śmieci w Sobuczynie–Młynku* wraz ze strefą ochronną.
- **Dostęp:** Pełny tekst nie jest publicznie dostępny w internecie w formacie PDF, lecz jego istnienie i cytowane fragmenty znajdują się w dokumentach planistycznych gminy.
- **Fragment cytatu z tej decyzji** jest przytoczony w uzasadnieniu aktualnej uchwały Gminy Poczesna:

„Decyzją z dnia 14.06.1984 r. zatwierdzono plan realizacyjny wysypiska ... wraz ze strefą ochronną...” rastry.gison.pl

Jak uzyskać skan:

- Można złożyć **wniosek o udostępnienie akt administracyjnych do Wojewody Śląskiego (Wydział Ochrony Środowiska)** lub **Archiwum Państwowego w Katowicach / Częstochowie**.
 - Zapytania składa się standardowo drogą ePUAP lub pisemnie.
-

b) Decyzja Wojewody Śląskiego nr IF/VI/6617/5/09 z 2 lutego 2010 r.

- **Treść:** stwierdzenie **wygaśnięcia decyzji z 14.06.1984 r. w zakresie ustanowienia strefy ochronnej** wokół składowiska; zmianę tę podyktowały przepisy prawa ochrony środowiska po 2001 r.
- **Cytat z uchwały Gminy Poczesna:**

„...Decyzją z dnia 2.02.2010 r. znak IF/VI/6617/5/09 Wojewody Śląskiego stwierdzono wygaśnięcie decyzji ... z 14.06.1984 r. w zakresie ustanowienia strefy ochronnej...” [BIP Gminy Poczesna](http://BIP.Gminy.Poczesna)

Jak uzyskać skan:

- Decyzje Wojewody są przechowywane w **Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Katowicach** oraz w archiwach administracyjnych Wojewody Śląskiego.
- Wnioski o wgląd/skan można składać poprzez ePUAP lub bezpośrednio do WIOŚ.

2. Uchwały Rady Gminy Poczesna

a) Uchwała Nr 85/XIV/25 z 28 marca 2025 r.

- **Treść:** odnosi się m.in. do skutków prawnych utraty mocy strefy ochronnej na podstawie decyzji z 2010 r.
- **Link do dokumentu PDF:**
 Uchwała Nr 85/XIV/25 – PDF
<https://bip.poczesna.pl/pliki/dokumenty/2025-03-28/334/85.pdf> BIP Gminy Poczesna

Komentarz prawny:

- Uchwała analizuje zmiany w **ustawie Prawo ochrony środowiska (art. 135)** oraz wskazuje, że ustanawianie obszarów ograniczonego użytkowania należy do Sejmiku Województwa, a nie gminy.
- W praktyce oznacza to, że Gmina nie może samodzielnie ustanowić formalnej strefy ochronnej wokół wysypiska po 2001 r. [BIP Gminy Poczesna](#)

b) Uchwała Nr 120/XIX/25 z 23 września 2025 r.

- **Treść:** dokument Rady Gminy Poczesna, który m.in. przypomina, że decyzja o strefie ochronnej z 1984 r. straciła moc i wskazuje na politykę planistyczną w zakresie zalesień zamiast strefy ochronnej.
- **Link:**
 Uchwała Nr 120/XIX/25 – PDF
<https://bip.poczesna.pl/pliki/dokumenty/2025-09-23/334/1758618040119.pdf> BIP Gminy Poczesna

Komentarz prawny:

- Uchwała formalizuje stanowisko gminy w planowaniu przestrzennym po utracie strefy ochronnej i pokazuje próby **rekompensowania skutków prawnych zniesienia strefy** poprzez zapisy w planach miejscowych i studium uwarunkowań.
- To istotne z punktu widzenia prawa miejscowego i skutków dla mieszkańców oraz inwestorów. [BIP Gminy Poczesna](#)

c) Uchwały planistyczne z 2015 r.:

Uchwała Nr 73/XI/15 z 2 lipca 2015 r.

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych m.in. w Sobuczynie.
- **Link PDF:**
 Uchwała Nr 73/XI/15 – PDF
<https://bip.poczesna.pl/pliki/dokumenty/73.pdf> BIP Gminy Poczesna

Uchwała Nr 77/XII/15 z 8 września 2015 r.

- Plan miejscowy obejmujący inne fragmenty miejscowości Sobuczyna i okolic.
- **Link do pliku:**
 Uchwała Nr 77/XII/15 – PDF dostępny na portalach planistycznych (można pobrać z serwisu „PlanyZagospodarowania.pl”) [Plany Zagospodarowania](#)

Komentarz prawny:

- Uchwały te **kształtują sposób zagospodarowania terenów wokół składowiska** — m.in. klasyfikując obszary jako mieszkaniowe, produkcyjne, zielone itd.
 - Mają praktyczne skutki na prawa własności, możliwości inwestycyjne i ograniczenia funkcjonalne dla otoczenia składowiska. [Plany Zagospodarowania+1](#)
-

3. Gdzie znaleźć pełne teksty i skany dokumentów

A. Biuletyn Informacji Publicznej Gminy Poczesna

- Główny repozytorium uchwał Rady Gminy.
- Link główny:
<https://bip.poczesna.pl>
- Wyszukaj: „wysypisko”, „Sobuczyna”, „ochrona środowiska”, „plan miejscowy”.
- Uchwały można pobierać bezpośrednio w PDF. [BIP Gminy Poczesna](#)

B. Archiwa Wojewódzkie i Organy Inspekcyjne

1. **Wojewoda Śląski – Wydział Ochrony Środowiska**
 - Decyzje środowiskowe, plany realizacyjne, protokoły.
 - Wniosek o dostęp do akt (ePUAP / pisemny).
 2. **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach**
 - Może posiadać kontrole i decyzje wykonawcze dot. składowiska.
 3. **Archiwum Państwowe w Częstochowie lub Katowicach**
 - Czasami przechowuje starsze decyzje administracyjne z lat 1980–2000.
-

4. Podstawowy komentarz prawny nt. skutków decyzji

1. Skutki strefy ochronnej (1984–2010)

- Strefa ochronna miała charakter formalny i obowiązywała na podstawie decyzji administracyjnej, jednak w przepisach powszechnych została zastąpiona przez nowe instrumenty prawne zarządzania środowiskiem po 2001 r.
- Jej wygaśnięcie (decyzja z 2010 r.) wynika z nowego systemu prawnego, i nie miało wpływu na **samą legalność funkcjonowania wysypiska**, lecz na status prawny legitymujący strefę ochronną. [BIP Gminy Poczesna](#)

2. Planowanie przestrzenne a składowisko

- Plany miejscowe i studium nie zastępują decyzji środowiskowych, ale wpływają na **warunki zabudowy i użytkowania gruntów** wokół składowiska, co ma bezpośredni skutek dla właścicieli nieruchomości oraz inwestorów. [Plany Zagospodarowania](#)

3. Odpowiedzialność środowiskowa

- Decyzje administracyjne i uchwały nie zwalniają operatora składowiska z obowiązku przestrzegania norm środowiskowych (monitoring, odory, odpady), nadzorowanych przez WIOŚ i organy samorządu terytorialnego.
-

1. Początki sprzeciwu społecznego wobec wysypiska

Pierwsze protesty wybuchają w 1992 roku. FILM

Już od co najmniej połowy lat 1990-tych mieszkańcy okolicznych sołectw (m.in. Sobuczyny, Brzezin Nowych, Młynka) zgłaszali **narastające uciążliwości związane z funkcjonowaniem wysypiska**.

- Głównymi problemami wskazywanymi przez mieszkańców były **bardzo dokuczliwe odory, hałas oraz ruch ciężarówek**, szczególnie w okresach letnich. Tego typu opinie i skargi pojawiały się w reportażach, lokalnych mediach oraz na spotkaniach społecznych już w 2017 r. [Śląska Biblioteka Cyfrowa](#)
 - W styczniu–lutym 2017 r. lokalne media cytowały wyniki rozmów z mieszkańcami i aktywistami, którzy mówili, że kompostownia i część instalacji wysypiska nie działa skutecznie, a uciążliwości odoru są codziennym problemem dla ludzi mieszkających kilka kilometrów od składowiska. [Śląska Biblioteka Cyfrowa](#)
 - W dyskusjach lokalnych pojawiały się również inicjatywy mieszkańców oraz stowarzyszeń (np. Stowarzyszenia Ekorozwoju Ziemi Poczesniańskiej) wzywające do działań ograniczających negatywne skutki funkcjonowania składowiska (odory, emisje, wpływ na zdrowie). [Śląska Biblioteka Cyfrowa](#)
-

2. Protesty w 2025 roku — skala i przebieg

a) Protesty z 3–4 grudnia 2025 r.

W grudniu 2025 r. działania samorządu **Miasta Częstochowy w sprawie projektu uchwały intencyjnej o przystąpieniu do procedury zmiany granic administracyjnych** (obejmujące m.in. tereny z wysypiskiem w Sobuczynie) spotkały się z dużym oporem społecznym — co przerodziło się w głośne protesty. [czestochowskie24.pl+1](#)

3 grudnia 2025 r.

- W Gminie Poczesna odbyło się **spotkanie publiczne**, na którym mieszkańcy i władze gminy przedstawili argumenty przeciwko planowanej zmianie granic terytorialnych. W dyskusjach mocno akcentowano obawy, że zmiana ta może prowadzić do **rozbudowy wysypiska oraz wzrostu uciążliwości dla mieszkańców** — szczególnie w kontekście zapachów i transportu odpadów. [Gazeta Częstochowska](#)
- W czasie spotkania lokalni samorządowcy jednoznacznie wypowiedzieli się przeciwko propozycji przyłączenia części gminy do Częstochowy, argumentując, że odbywa się to „bez konsultacji społecznych” i „poza społecznością lokalną”. [Gazeta Częstochowska](#)

4 grudnia 2025 r.

- **Przed Urzędem Miasta Częstochowy odbył się protest mieszkańców Gminy Poczesna** wraz z władzami lokalnymi, w tym z wójtem Arturem Sosną, przeciwko projektowi uchwały intencyjnej. Główną motywacją protestujących było sprzeciwienie się planom zmian granic, które — ich zdaniem — mogą prowadzić do **automatycznego przejęcia kontroli nad wysypiskiem i jego dalszego rozwoju przez Częstochowę**. czestochowskie24.pl
 - Protesty odbyły się w atmosferze głośniego sprzeciwu, z udziałem mieszkańców z całej gminy. Mieszkańcy wyrażali opinię, że wysypisko jest obecnie **największym problemem ekologicznym i społecznym ich miejscowości**, a jego dalszy rozwój pogłębi uciążliwości (fetory, ruch transportowy, spadek wartości nieruchomości). [Radio Jura 93,8 FM Częstochowa](https://radiojura938fm.pl).
 - W trakcie sesji Rady Miasta Częstochowy protestujący obecni byli nie tylko przed gmachem, ale także w czasie obrad, co doprowadziło do zakłócenia transmisji sesji i zgłoszenia incydentów groźb wobec radnych. zycieczestochowy.pl
-

3. Główne postulaty i obawy protestujących

Podczas protestów oraz wcześniejszych działań społecznych mieszkańcy i samorządowcy formułowali konkretne żądania i obawy:

a) Ochrona zdrowia i komfortu życia

- Mieszkańcy podkreślali, że **odory i emisje z wysypiska są uciążliwe** i wpływają negatywnie na codzienne funkcjonowanie (zamknięcie okien, unikanie przebywania na zewnątrz, problemy ze sprzedażą nieruchomości). [Radio Jura 93,8 FM Częstochowa](https://radiojura938fm.pl).

b) Obawy przed rozbudową i wzrostem transportu odpadów

- Protestujący wskazywali, że zmiana granic administracyjnych może być elementem strategii wobec **rozbudowy instalacji i zwiększenia ilości odpadów przywożonych z zewnątrz — nawet spoza regionu**. czestochowskie24.pl

c) Sprzeciw wobec braku konsultacji społecznych

- Zarzucano organom samorządowym (szczególnie z Częstochowy), że podejmowane są decyzje bez realnej partycypacji mieszkańców gminy Poczesna, co było często podkreślane na transparentach i podczas wystąpień. [Gazeta Częstochowska](https://gazetaczestochowska.pl)
-

4. Ustalenia i skutki protestów (do tej pory)

a) Brak cofnięcia uchwały intencyjnej

- Mimo protestów i sprzeciwu władz Gminy Poczesna, **Rada Miasta Częstochowy podjęła uchwałę o przystąpieniu do procedury zmiany granic administracyjnych** 4 grudnia 2025 r. — co umożliwi rozpoczęcie procesu włączenia terenów (m.in. sołectw Brzezin Nowych, Sobuczyny, Młynka). [Gazeta Częstochowska](https://gazetaczestochowska.pl)

- Uchwała ta formalizuje rozpoczęcie procesu administracyjnego, który może wpłynąć na dalsze decyzje w zakresie zarządzania terenem, w tym **funkcjonowania wysypiska**.

b) Wzmocnienie świadomości społecznej i politycznej presji

- Protesty zwiększyły presję na lokalne organy władzy, w tym **samorząd Gminy Poczesna i Powiatu Częstochowskiego**, które publicznie opowiadały się przeciwko zmianie granic i wspierały mieszkańców. [Gazeta Częstochowska](#)
- Sprawa trafiła również do mediów regionalnych i stała się elementem szerszego sporu o przyszłość gospodarki odpadami i planowania przestrzennego w regionie.

c) Brak dotychczasowych decyzji administracyjnych zatrzymujących działalność wysypiska

- Do tej pory **nie odnotowano formalnego zawieszenia ani cofnięcia zezwoleń środowiskowych** dotyczących wysypiska na skutek protestów. Protesty głównie wpływają na debatę publiczną, a nie na decyzje organów ochrony środowiska (jak Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska czy Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska).

5. Podsumowanie

Skala protestów

- Protesty trwały od co najmniej 1992 r. w różnych formach — od lokalnych spotkań i skarg do urzędów, po demonstracje i obecność mieszkańców przed magistratem w Częstochowie w grudniu 2025 r. [Ślaska Biblioteka Cyfrowa+1](#)

Główne przyczyny sprzeciwu

- Uciążliwości środowiskowe związane z funkcjonowaniem wysypiska, obawy o zdrowie i warunki życia mieszkańców, brak zaufania co do planów rozbudowy instalacji i transportu odpadów oraz postrzegany brak konsultacji społecznych. [czestochowskie24.pl+1](#)

Efekty protestów

- Protesty doprowadziły do **intensywnej debaty publicznej** i wzmocnienia działań samorządów lokalnych, ale **nie zatrzymały formalnego procesu zmiany granic administracyjnych ani nie doprowadziły dotychczas do cofnięcia decyzji środowiskowych dotyczących wysypiska**. [Gazeta Częstochowska](#)
-

Chronologia protestów mieszkańców – Sobuczyna / Gmina Poczesna (

1992 – pierwszy zapisany protest - FILM

- **Data:** 28 wrzesień 1992 r.
 - **Przyczyna:** znaleziono niebezpieczne odpady szpitalne oraz beczki ze żrącą substancją, uciążliwości zapachowe i obawy o wpływ wysypiska na zdrowie i środowisko.
 - **Forma protestu:** blokada wysypiska, zgromadzenia mieszkańców, nagłośnienie medialne (film).
 - **Skutek:** brak decyzji administracyjnych ograniczających działalność wysypiska; protest miał charakter sygnalizacyjny i medialny.
-

2011 – szeroko zapamiętany protest

- **Data:** lipiec 2011 r. (w tym 24.07.2011)
 - **Przyczyna:** uciążliwości zapachowe i obawy o wpływ wysypiska na zdrowie i środowisko.
 - **Forma protestu:** zgromadzenia mieszkańców, nagłośnienie medialne (w tym materiały telewizyjne).
 - **Skutek:** brak decyzji administracyjnych ograniczających działalność wysypiska; protest miał charakter sygnalizacyjny i medialny.
-

2012–2015 – okres skarg i pism

- **Przyczyna:** utrzymujące się odory, ruch ciężarówek, brak realnych działań naprawczych.
 - **Forma:**
 - indywidualne i zbiorowe skargi do gminy,
 - pisma do inspekcji środowiskowych,
 - uwagi do dokumentów planistycznych.
 - **Skutek:** brak przełomowych decyzji; temat obecny głównie w korespondencji urzędowej i na zebraniach wiejskich.
-

2016 – przełom protestów związany z rozbudową

- **Data kluczowa:** sierpień 2016 r.
- **Bezpośrednia przyczyna:** wniosek operatora o **rozbudowę otwartej kompostowni** (ok. 6 000 m²).
- **Forma protestu:**
 - zebrania mieszkańców,
 - zbieranie podpisów pod protestem,
 - pisma do sanepidu i RDOŚ,

- o sprzeciw lokalnych radnych.
 - **Główne postulaty:**
 - o brak zgody na rozbudowę,
 - o żądanie technologii zamkniętych,
 - o wygaszanie, a nie rozszerzanie działalności wysypiska.
 - **Skutek:** brak cofnięcia planów; protest zapoczątkował **ciągły, zorganizowany sprzeciw społeczny**.
-

2017 – eskalacja i nagłośnienie medialne

- **Przyczyna:** kontynuacja planów inwestycyjnych i brak poprawy sytuacji odorowej.
 - **Forma:**
 - o protesty mieszkańców,
 - o liczne publikacje w mediach regionalnych,
 - o kolejne skargi do instytucji ochrony środowiska.
 - o Cytat mieszkańca (2017):
 - o „Latem nie da się normalnie żyć. Smród czuć nawet przy zamkniętych oknach.”
 - **Skutek:** wzrost presji społecznej i medialnej, lecz bez decyzji administracyjnych wstrzymujących inwestycje.
-

2018–2020 – protesty proceduralne

- **Przyczyna:** kolejne etapy inwestycji, decyzje środowiskowe i planistyczne.
 - **Forma:**
 - o uwagi i sprzeciwy w postępowaniach administracyjnych,
 - o argumenty dot. ochrony środowiska i dziedzictwa (m.in. stanowiska AZP).
 - **Skutek:** częściowe uwzględnianie zapisów ochronnych w planach, ale bez ograniczenia działalności wysypiska.
-

2021–2023 – protesty wobec modernizacji instalacji

- **Przyczyna:** zapowiedzi i realizacja modernizacji zakładu zagospodarowania odpadów.
 - **Forma:**
 - o sprzeciw mieszkańców wobec zwiększenia przepustowości instalacji,
 - o zarzuty braku realnych konsultacji społecznych.
 - **Skutek:** inwestycje realizowane; protesty miały głównie charakter społeczno-polityczny.
-

2025 – kulminacja protestów

- **Data:** grudzień 2025 r.
- **Bezpośrednia przyczyna:** projekt zmiany granic administracyjnych (obawy o dalszą rozbudowę wysypiska).
- **Forma:**

- o masowe protesty mieszkańców,
 - o demonstracje przed urzędami,
 - o uchwały sprzeciwu samorządów lokalnych.
 - **Skutek:** uchwała intencyjna została przyjęta mimo protestów; temat wysypiska stał się **problemem regionalnym i politycznym**.
-

B. ANALIZA STANOWISK I REALNYCH USTALEŃ PO PROTESTACH

1. Stanowisko mieszkańców

- Konsekwentne żądania:
 - o brak rozbudowy wysypiska,
 - o ograniczenie strumienia odpadów,
 - o realne bariery przeciwdrozdowe,
 - o konsultacje społeczne.
 - Protesty miały charakter **społeczny i polityczny**, nie administracyjny.
-

2. Stanowisko Gminy Poczesna

- Oficjalnie:
 - o gmina **sprzeciwia się rozbudowie wysypiska**,
 - o uznaje je za jedno z głównych zagrożeń środowiskowych,
 - o wspiera protestujących mieszkańców.
 - Jednocześnie:
 - o gmina **nie jest organem wydającym pozwolenia środowiskowe**,
 - o nie może samodzielnie zamknąć ani ograniczyć działalności instalacji.
-

3. Stanowisko operatora i Miasta Częstochowy

- Operator (CzPK) i miasto argumentują:
 - o legalność instalacji,
 - o prowadzenie monitoringu,
 - o konieczność zabezpieczenia systemu gospodarki odpadami dla regionu.
- Brak publicznych zobowiązań do:
 - o zmniejszenia ilości odpadów,
 - o określenia daty zamknięcia wysypiska,
 - o ograniczenia transportu.

4. REALNE USTALENIA PO PROTESTACH (stan faktyczny)

Co się zmieniło:

- wzrost presji medialnej i politycznej,
- jednoznaczne uchwały sprzeciwu Gminy Poczesna i Powiatu,
- temat wysypiska stał się elementem debaty regionalnej i krajowej.

Czego NIE udało się osiągnąć:

- cofnięcia decyzji środowiskowych,
 - wstrzymania modernizacji,
 - formalnego ograniczenia działalności wysypiska.
-

C. WNIOSKI KOŃCOWE

1. Protesty przeciw wysypisku w Sobuczynie **trwają co najmniej od 1992 r.**
 2. Ich kulminacją były wydarzenia z **grudnia 2025 r.**, o największej skali i znaczeniu politycznym.
 3. Protesty **nie doprowadziły do administracyjnego zamknięcia ani ograniczenia instalacji**, ale istotnie wpłynęły na debatę publiczną i działania planistyczne gminy.
 4. Kluczowe decyzje pozostają w rękach organów ponadgminnych (marszałek województwa, WIOŚ, RDOŚ).
-

1. TABELA: POSTULATY MIESZKAŃCÓW → ODPOWIEDZI → EFEKTY

Postulat mieszkańców	Odpowiedź władz / operatora	Rzeczywisty efekt (stan faktyczny)
Ograniczenie uciążliwych zapachów (odorów)	Operator deklaruje „działania minimalizujące” (technologia, monitoring)	Brak mierzalnych wskaźników; odory nadal zgłaszane, brak decyzji administracyjnej nakazowej
Wstrzymanie rozbudowy / modernizacji instalacji	Miasto Częstochowa: modernizacja konieczna dla systemu gospodarki odpadami	Modernizacja realizowana; brak konsultacji zakończonych zmianą projektu
Ograniczenie ilości odpadów przyjmowanych do Sobuczyny	Operator: instalacja działa w granicach decyzji środowiskowych	Brak limitów wynikających z protestów; strumień odpadów niezmnieszony
Ustanowienie strefy ochronnej	Gmina: brak kompetencji po zmianach prawa	Strefa ochronna formalnie nie istnieje (decyzja wygasła w 2002 r.)
Realne konsultacje społeczne	Spotkania informacyjne bez charakteru decyzyjnego	Konsultacje nie miały mocy wiążącej
Zablokowanie zmiany granic	Częstochowa: decyzja	Uchwała intencyjna przyjęta mimo

Postulat mieszkańców	Odpowiedź władz / operatora	Rzeczywisty efekt (stan faktyczny)
gminy	strategiczna miasta	protestów
Zamknięcie wysypiska lub wskazanie daty zakończenia działalności	Brak takiej deklaracji	Brak harmonogramu zamknięcia

Wniosek: protesty miały **duży efekt polityczny i medialny**, ale **znikomy efekt administracyjno-prawny**.

PUBLIKACJE PRASOWE :

28.09.1992 – pierwszy film z protestów mieszkańców

<https://www.facebook.com/watch/?v=836724185646479>

21.04.2004 – wysiedlenia okolicznych mieszkańców

<https://czestochowa.naszemiasto.pl/wies-na-wysypisku/ar/c8-5915311>

02.12.2005 - wizja lokalna, czyli cała prawda o składowisku odpadów w Młynku -Sobuczynie

<https://gazetacz.com.pl/wizja-lokalna-czyli-cala-prawda-o-skladowisku-odpadow-w-mlynku-sobuczynie5929/>

06.10.2007 – sołtys Brzeziny Kolonia

<https://czestochowa.naszemiasto.pl/mlynek-sobuczyna-zablokuja-smieciarki/ar/c8-6748379>

06.01.2009 - droga do wysypiska i badania mieszkańców

<https://dziennikzachodni.pl/droga-sie-rozsypala-z-powodu-wysypiska/ar/76096>

05.11.2009 - szkodliwe dla spółki decyzje CzPK

<https://gazetacz.com.pl/komisja-rewizyjna-bada-sprawe-czpk9793/>

10.10.2014 – zniszczenie ulicy Żyznej

<https://gazetacz.com.pl/na-pomoc-mieszkancom-ul-zyznej16624/>

16.07.2014 - odór z wysypiska w Sobuczynie

<https://www.radiojura.pl/smrod-w-powietrzu-a-my-mamy-prawo-godnie-zyc-wraca-sprawa-wysypiska-w-sobuczynie-problem-maja-tez-mieszkancy-myszkowa.html>

12.06.2015 - w śmieciach chusteczki higieniczne wydzielające promieniowanie 20 μ Sv/h

<https://czestochowa.naszemiasto.pl/radioaktywne-chusteczki-higieniczne-na-wysypisku/ar/c2-3417961>

19.01.2017 - zwiększenie powierzchni otwartego placu kompostowego

<https://gazetacz.com.pl/interwencja-wysypisko-w-sobuczynie-mieszkancy-sobuczyny-mowia-8222nie8221-rozbudowie-kompostowni-20184/>

14.11.2022 - pożar

<https://czestochowa.naszemiasto.pl/pozar-na-wysypisku-smieci-w-sobuczynie-kleby-dymu-byly/ar/c1-9086711>

19.05.2023 - wśród śmieci i odpadków znalazły się zwłoki

<https://www.o2.pl/informacje/tragedia-na-wysypisku-smieci-jeszcze-zyla-kiedy-wpadla-do-kontenera-6899800711175072a>

29.12.2023 Wysypisko śmieci w Sobuczynie zostanie zmodernizowane ???

https://zyciepoczesnej.pl/wiadomosci/wysypisko-smieci-w-sobuczynie-zostanie-zmodernizowane/?utm_source=chatgpt.com

01.08.2025 – wypadek ciężarówki

<https://czestochowa.naszemiasto.pl/wypadek-pod-czestochowa-w-miejscowosci-sobuczyna-wywrocila-sie-ciezarowka-z-odpadami-kierowca-trafil-do-szpitala-moga-byc-utrudnienia/ar/c1p2-27834977>

12.08.2025 - protest przeciwko rozbudowie wysypiska , ciężarówki chowane na obrzeżach

<https://7dni.com.pl/bedziemy-protestowac-przeciwko-rozbudowie-wysypiska-smieci-w-sobuczynie/>

13.08.2025 - w granicach Częstochowy nowy PSZOK ?

<https://czestochowa.naszemiasto.pl/czestochowa-w-miescie-powstanie-nowy-pszok-sobuczyna-jest-za-daleko-radni-zdecydowali/ar/c1p2-27354243>

29.08.2025 - Nie ustają skargi na smród z Sobuczyny

<https://www.radiojura.pl/nie-ustaja-skargi-na-smrod-z-sobuczyny.html>

08.09.2025 - Nie ustają skargi na smród z Sobuczyny

<https://wpowiecie.pl/sobuczyna-przeciwko-rozbudowie-wysypiska-mieszkańcy-gmina-i-spolka-w-sporze-o-trzecia-kwatere/>

13.11.2025 - ekspertyzy dotyczącej oceny wpływu na zdrowie ludzi i ochrona środowiska naturalnego

<https://7dni.com.pl/czy-bruksela-zajmie-sie-sobuczyna/>

27.11.2025 - Poczesna nie dla Częstochowy

<https://gazetacz.com.pl/poczesna-nie-dla-czestochowy/>

28.11.2025 - Bruksela zajmie się Sobuczyną

<https://nawylot.tv/dobre-wiesci-dla-poczesnej-petycja-ws-sobuczyny-trafila-do-dalszych-prac-w-europarlamencie/>

07.08.2025 - protest przeciwko rozbudowie wysypiska

<https://sbc.org.pl/Content/984257/PDF/32.pdf>

21.09.2025 – interpelacja MichałKałka radny

<https://nawylot.tv/walka-w-imie-mieszkanow-poczesnej-w-cieniu-wielkiej-polityki-skladowisko-odpadow-w-sobuczynie/>

04.12.2025 – protest przed UM Częstochowa

https://czestochowskie24.pl/czestochowa/mieszkańcy-gminy-poczesna-protestuja-czestochowscy-radni-obraduja/?utm_source=chatgpt.com